

Educació per a la salut**2013/2014**

Codi: 101664

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: José María Asensio Aguilera

Correu electrònic: JosepMaria.Asensio@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

A l'hora de cursar aquesta assignatura l'alumne hauria d'haver integrat ja diferents coneixements i habilitats que s'han impartit en assignatures prèvies. Així recomanem que l'alumne hagi superat les següents assignatures:

- Aspectes psicobiològics de la persona (1er curs)
- Disseny, seguiment i avaluació de plans i programes (2on curs)
- Bases sociopedagògiques de l'educació social (3er curs)
- Fonaments de l'educació sociocomunitària (3er curs)

Objectius

Els col·lectius en situacions de risc social són un dels principals sectors de treball de l'educació social. Sovint aquestes situacions de risc social també comporten un risc per a la salut de la persona, i per tant les intervencions educatives també han d'incidir en incrementar la salut i la qualitat de vida d'aquestes persones: la promoció dels hàbits d'higiene i d'alimentació sana, la promoció de l'exercici físic moderat, la prevenció de les drogodependències, les malalties de transmissió sexual, dels trastorns de la conducta alimentària, etc. D'altra banda l'educació social també pot incidir en l'acompanyament educatiu de persones que estan patint alguns problemes de salut. Un exemple són els programes educatius que potencien el desenvolupament humà, la integració sociolaboral, la qualitat de vida de les persones amb dèficits intel·lectuals. Per tot això, es requereix que l'educador social tingui una formació específica entorn les característiques i necessitats educatives d'aquesta població, així com dels programes d'intervenció que es realitzen.

També cal considerar que una part de la població amb la que treballa l'educador social està en contextos que incrementen el risc de sofrir trastorns psicològics. L'educador social ha de tenir un coneixement general d'aquests trastorns per detectar-los i derivar-los als serveis especialitzats. Així mateix l'educador social està sotmès a situacions d'estrès molt freqüents en les professions d'ajuda i per això requereix de tenir unes pautes per prevenir possibles trastorns.

Així els objectius d'aquesta assignatura són:

- Conèixer i analitzar els principals problemes de salut que són susceptibles de ser previnguts des de l'àmbit de l'educació social.
- Conèixer estratègies per optimitzar la salut del professional de l'Educació social.
- Conèixer els models explicatius, d'aprenentatge i en educació per a la salut.
- Conèixer els principals trastorns psicològics i circuits de derivació.

Competències

Educació social

- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Dissenyar de manera articulada plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament sistèmic en l'anàlisi de problemes i temàtiques ambientals.
2. Conèixer els factors que incideixen en les drogodependències i els programes preventius i de reducció de danys.
3. Conèixer els fonaments teòrics i metodològics de l'educació per a la salut.
4. Conèixer les característiques principals de les malalties mentals.
5. Conèixer les principals línies d'intervenció de l'educació per a la salut.
6. Dissenyar programes d'educació per a la salut.
7. Lliurar en temps i forma les activitats proposades.
8. Organitzar el treball de forma estructurada en relació a les demandes.
9. Practicar una visió dialògica davant posicions antagòniques relacionades amb els problemes ambientals.
10. Reconèixer els diferents models de sostenibilitat en les propostes educatives.
11. Ser capaç d'establir vincles entre coneixement i accions ambientals i de consum sostenibles.

Continguts

	•	E
• Salut i qualitat de vida.	•	L
	•	E
• Models de educació per a la salut.		
• Programes de promoció per a la salut: models de planificació, estratègies i tècniques educatives aplicades a l'educació per a la salut.		
• Principals problemes de salut que afecten a les poblacions en risc social: drogodependències, malalties de transmissió sexual, trastorns alimentaris, etc. Factors de risc, conseqüències, prevenció i intervenció.		
• Salut mental.		

Metodologia

La metodologia serà participativa. Les exposicions del professor es complementaran amb estudis de casos, debats, exercicis a l'aula, etc. Els treballs autònoms seran objecte d'avaluació formativa pel què seran inclosos en l'avaluació de l'alumnat.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Estudis de casos, aprofundiment en temes específics, debats i grups de discussió.	10	0,4	3, 5, 6
Exposicions per part del professorat de qüestions bàsiques i complementàries, exposició i debat dels treballs elaborats pels alumnes, creació de coneixement compartit.	35	1,4	3, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals i grupals.	30	1,2	3, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Lectura de textos, cerca i anàlisi d'informació, elaboració de treballs, resolució de casos, activitats d'avaluació.	75	3	3, 5, 6

Avaluació

Les proves escrites seran activitats proposades al llarg del curs i el seu calendari de lliurament i correcció s'anirà pactant amb els estudiants.

El treball grupal serà elaborat i tutoritzat al llarg del curs i el seu lliurament definitiu, així com la correcció serà pactat amb els estudiants.

El temps dedicat a les activitats avaluatives i el temps de treball autònom són sumatius, donat que moltes de les activitats formatives que seran proposades als alumnes com a treball autònom formaran part de l'avaluació de l'estudiant.

El retorn dels treballs i de les proves escrites serà com a màxim 15 dies després de l'entrega. El plagiat o còpia d'alguna de les activitats avaluatives és motiu de suspens de l'assignatura

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves escrites	60	0	0	1, 3, 5, 6, 9, 10, 11
Treball grupal	40	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

Bibliografia

1. Álvarez Alva, R. (2005). Educación para la salud. México: Manual Moderno
2. Belloch, A. (2009). Manual de psicopatología. Madrid: McGraw-Hill.
3. Caballo, V.E.; Salazar, I.C. i Carrobbles, J.A. (dir) (2011). Manual de psicopatología y trastornos psicológicos. Madrid : Pirámide.
4. Cibanal, L.; Arce, M.C.; Carballal, M.C. (2009). Técnicas de comunicación y relación en ciencias de la salud. Madrid: Elsevier España.
5. Costa, M. i López, E. (1986): Salud comunitaria. Barcelona: Martínez Roca.

6. Costa, M. i López, E. (2005): Educación para la Salud: una estrategia para cambiar los estilos de vida. Madrid: Pirámide, S.A.
7. Frías, A. (2000): Salud pública y educación para la salud. Barcelona : Masson.
8. Greene, W.H., Simons-morton (1988). Educación para la Salud. México: Interamericana·McGraw-Hill.
9. Higashida, B. Y. (2008). Educación para la salud. Madrid: Nueva Editorial Interamericana.
10. Lameiras, M. i Carrera, M.V. (2009). Educación sexual : de la teoría a la práctica. Madrid: Pirámide.
11. Martos, R. (2005). Fundamentos de la educación para la salud y la atención primaria. Alcalá la Real: Formación Alcalá, DL 2005
12. Molina, M.C. (2003): Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención. Barcelona : Alertes.
13. Morrison, V. (2008). Psicología de la salud. Pearson Prentice Hall
14. Saez, S. (1995). Educación para la salud: técnicas para el trabajo en grupos pequeños. México, D. F.: McGraw-Hill Interamericana.
15. Taylor, Sh. Psicología de la salud. México : McGraw-Hill Interamericana
16. Marques, F. (2004). Métodos y medios en promoción y educación para la salud. Barcelona: Editorial UOC SL.

Enllaços

- OMS <http://www.who.int/es/>
- Departament de salut: <http://www.gencat.cat/salut/>
- Xarxa europea d'Escoles promotores de la salut <http://www.schoolsforhealth.eu/>
- Instituto para el estudio de las adicciones <http://www.lasdrogas.info/index.php>
- Plan Nacional sobre Drogas <http://www.pnsd.msc.es/Categoria3/prevenci/areaAsistencia/tipologia.htm>